

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dictamen Illustrissimi ac Reverendissimi P. Mag. Fr.
Gabrielis Adarzo de Santander, Episcopi Viglevanensis,
Ad Interrogata respondens Circa Exclusivam, quandoque
à Principibus interpositam, ne ...**

Adarzo, Gabriel

Francofurti, 1660

[§. X.] An Exclusiva à Pontificibus fuerit proscripta?

urn:nbn:de:hbz:466:1-10517

*Exclusiva à nullo fuit Pontificum
proscripta.*

Restat hoc discutiendum pro exactâ nostri dicta-⁷¹
minis resolutione; & quamvis aliqualem dili-
gentiam adhibuerim, ut si quid aduersus Exclufi-
vam in Sacris Concilijs vel Canonibus extaret, fa-
teor me nil inuenisse, nisi in Bulla Gregorij XV. quæ
agit de electione Pontificis, ubi inveniuntur aliqua
verba primâ facie ei aduersantia; pro quorum de-
claratione, & antedictorum confirmatione, pla-
cet ponderare illa.

Gregorius ergo XV. Bullâ 13. incipiente *Æterni
Patris*, clausula 18. sic habet. *Cardinales prætereâ omninò
abstineant ab omnibus pactionibus, promissionibus, intendi-
mentis, condictionibus, fœderibus... minis, signis, contrafig-
nis suffragiorum seu schedularum, aut alijs tam verbo, quàm
scripto, aut quoquo modo dandis aut petendis, tam respectu in-
clusionis quàm exclusionis, tam unius personæ, quàm plurium:
aut certi generis (veluti creaturarum) aut huiusmodi: seu de suff: agio
dando, vel non dando &c. ubi extant illa verba: quàm excludi-
onis: & illa de suffragio non dando, in quibus Exclusiva
damnatur & prohibetur.*

Q 3

Opor-

72 Oportet imprimis Bullæ mentem aperire , ne eam videamur exponere voluntariè : Et primo loco certum est ex textu ipso , quòd Bulla non loquatur de Principibus , sed tantùm de Cardinalibus ; Unde Principes non sunt prohibiti Exclufivam dare : de quo nos tota Sect. 1. Secundò est etiam certum , quòd Bulla non prohibet Eminentiffimis Cardinalibus excipere & fovere Exclufivam à Principibus datam , de quo nos tota hac Sectione 2. Hæc sunt de quibus Bulla non agit , sed descendendo ad illa , super quibus Bulla procedit , & fupposito , quòd æqualiter loquitur de inclusione ac de exclusione , prius explicandum duxi , quid circa inclusionem prohibeat , ex quo patefiet illicò quid circa Exclusionem damnet.

73 Prohibet ergo Bulla , ne Eminentiffimi Cardinales pactationibus , foederibus &c. apud se statuant , quòd eligendus debeat esse de determinata natione , aut Regno , v. g. Romanus , aut Florentinus , vel de tali creatione v. g. de creaturis Innocentij X. aut Urbani VIII : Patet hoc ex illis verbis , *certi generis , veluti creaturarum , aut huiusmodi* : quod quidem sanctiffimè est provisum , quia in tali electione ducerentur humano affectu Electores (quod Tridentina Synodus execratur) dum contra debitum sui muneris depro-

de providendo Ecclesiæ de meliori, postponerent merita eorum, qui vel non sunt Romani, vel non sunt Creaturæ Innocentij, & statuunt inter se creare Romanum & non alium, aut creaturam Innocentij, & non alium de alterius Pontificis creatione, contra justitiam distributivam, & commutativam, quare respective tenentur ponderare merita omnium de Conclavi, & de digniore providere Ecclesiæ.

Nec exculationem in tali casu haberent Electores confœderati, etiamsi eligerent meliorem de natione Romanâ, vel de creaturis Innocentij: Primò, quia talis non esset melior de toto collegio, ad quod tenentur. Secundò, quia dato, quòd fortassis esset ille melior de toto Collegio, per accidens hoc esset Electoribus, qui tunc solùm ducerentur ex motivo affectionis ad nationem Romanam, vel ad creaturas Innocentij; & Electio in tali casu per se esset injusta, etiamsi materialiter esset de meliori; siquidem concursus eligentium non erat, quia dignior, sed quia Romanus, aut quia creatura Innocentij. Quare de causâ in talibus pactionibus, & fœderibus de hoc semper interveniret culpa & acceptio personarum, ut docet D. Thomas 2. 2. *quest. 63. art. 1. in corp. & ad 2.* & cum eo Doctores omnes: & Electores ducerentur humano affectu ad nationem, vel ad Pontificem
Crea-

Creatorem; quare sanctissimè in id fulminat Gregorius dictâ Bullâ.

75 Explicatâ voce *inclusionis*, facile est intentum Bullæ circa *exclusionem* aperire. Prohibet ergo Bullæ ne Electores pactationibus, fœderibus &c. apud se statuant excludere aliquem, vel aliquos, quia est vel sunt de tali natione v. g. Florentina: vel de creatione tali v. g. Urbani; quia in tali casu Electores ducerentur humano affectu, nempe odio nationis Florentinæ, vel Creatoris Urbani: & postponendo merita exclusorum prædictarum nationis & creationis, facerent contra justitiam & contra bonum Ecclesiæ ex odio ad nationem vel creatorem, ut vice versa dixi de inclusione.

76 Apparet ergo Exclusivam, de qua nobis sermo, non esse comprehensam in dictâ Bullæ clausulâ 18. quia clausula agit adversus Exclusivâ cæcam, injustam & Ecclesiæ nocivam. At nostra Exclusiva est oculata, justa & Ecclesiæ prospicua, cum tota sit ne inthronizetur indignus, ac nocivus Ecclesiæ. In quo qui Exclusivam interponit, & qui eam excipit ac fovet, cum non ducantur humano affectu, sed zelo Justitiæ & boni publici, nec postponant merita, sed demerentem relegent: obsequium DEO præstant & Ecclesiæ, reddunturque de utroque benè merentes.

§. XI,